

Eigene Dateien: 2005-Deutschland/Bad Sülze/ Bad Sülze, Sozialarbeiter, Bericht, 2005 - Hebräisch

ב – 15.06.2005 התקיימה שיחת סיכום בנושא: חילופים מקצועיים בין עובדים סוציאליים ישראלים לבין עמיתיהם מבד זילצה בגרמניה. המשלחת הישראלית ערכה בין ה- 17 עד ה- 25 בחודש מאי 2005 סיור מקצועי בצפון-מזרח גרמניה. השתתפו בשיחה חברי המשלחת הישראלית ואנשי מכון דיאלוג.

יוזמי פרויקט החילופים היו מכון דיאלוג והפרטנר הגרמני – ארגון הנוער בשם "Alte Molkerei e.V. בעיר בד זילצה – Bad Sülze בגרמניה. פרויקט זה התחיל לפני שנתיים ונוצרו קשרים ושותפים פעולה בין האחראים הישראלים לעמיתיהם הגרמנים.

גב' הייקה הרדר – Heike Harder - האחראית מהצד הגרמני - הכינה ביחד עם אנשי הצוות שלה את תוכנית הסיור בצורה מקצועית ממדרגה ראשונה. היא ועמיתה אירחו את המשלחת בצורה נפלאה והכנסת האורחים הייתה לבבית, והקסימה את כל חברי המשלחת הישראלית. הורגש שהעובדים הסוציאליים בגרמניה עושים את עבודתם מכל הלב ומתוך אמונה שלמה בצדקת הדרך.

הודגש בשיחת הסיכום שהתועלת מהסיור בגרמניה הייתה כפולה: המפגש עם העמיתים הגרמנים שהיה לו ערך מוסף וההתקרבות בין חברי המשלחת הישראלית בתוך המשלחת שהייתה מורכבת מיהודים, דרוזים, נוצרים ומוסלמים.

חיפה, חברת המשלחת הודתה לחנה תדהר (מנהלת מכון דיאלוג) ולגב' אתי פסי (ראש המשלחת) על האפשרות שניתנה לה להשתתף בחילופים אלה. היא ציינה שהתוכנית הייתה עשירה ונגעה במספר רב של נושאים – פוליטיקה, עבודה סוציאלית, חינוך, חברה, תרבות מערבית. היא הבחינה בהבדלים חברתיים בין גרמניה לבין ישראל. ישראל אינה מפותחת כמו גרמניה. התרשמה אותה במיוחד שבנות במצוקה מגדלות ילד נכה בתוך המעון שלהם. כך הן לוקחות אחריות ועורכות חיי משפחה כמעט רגילים. לפי דעתה זו גישה טיפולית טובה במקום לתת לנוער טעון טיפוח לטפל בצמחים או חיות כמו בישראל במסגרת תוכניות הטיפוליים של נערות במצוקה. לעומת ישראל אין בגרמניה שיתוף פעולה בין המערכת החינוכית לבין מערכת שירותי הרווחה.

היה לחיפה קשה להתמודד עם נושא השואה. במסגרת ביקורה במחנה העבודה לשעבר בבארט – Barth היא הבינה לאילו ממדים מפלצתיים אפשר להגיע. ראש המשלחת בחרה בתבונה שיר שמדבר על המשמעות של השואה עבור כל האנשים כדי לציין את זכרם של קורבנות השואה. חיפה מבינה היום לאחר הביקור במחנה העבודה את הכאב של העם היהודי יותר טוב שבתוכו היא חיה יום יום. חשוב שמשלחות מעורבות יבקרו במקומות בהן קרתה השואה. הלקח הכי חשוב של השואה הוא לחיות יחד בשלום ולהגיע לפשרות. בעקבות הביקור רגשותיה של חיפה מעורבות. היא יכולה להזדהות עם הכאב של העם היהודי והיא מקווה שגם אחרים יכולים להזדהות עם כאב של עמים אחרים.

היא הדגישה שהמשלחת נסעה לגרמניה בכדי לנהל דיאלוג עם גרמנים. אבל חברי המשלחת נהלו גם דיאלוג בינם לבין עצמם וכדאי שדיאלוג זה יהפוך לנחלת הכלל בחברה הישראלית. המשלחת ביקרה בבית ספר בגרמניה. תלמידי בית הספר שאלו את המשלחת, מה הם ההבדלים בין יהודים וערבים מישראל. החברים הערבים של המשלחת תארו את ההבדלים מבלי לעשות השוואות. במסגרת ביקורה במחנה העבודה לשעבר בבארט – Barth לעומת זאת, חברי המשלחת היהודית, הדגישו את הסבל של השואה.

ניתנה לי האפשרות לדון עם חברי המשלחת על הקשרים בין יהודים וערבים בישראל. דווקא בגרמניה היה אפשר לדבר באופן חופשי על הנושא הזה. שיחות אלו היו חשובות וממשיכות בניינו היום בישראל. הבחנתי שאין דעה אחידה בקרב חברי המשלחת הערבים.

הכנסת האורחים של הגרמנים הייתה לבבית ביותר. הם עשו הכול כדי להנעים לנו את השהות. הרגשתי כמו אישיות פוליטית מיוחסת.

התרשמתי מאוד מהעבודה עם ילדים, בני נוער ובנות במצוקה בגרמניה. שירותי הרווחה מבוססים על יוזמות פרטיות. עמיתינו בגרמניה מאמינים בעבודתם משום שהם בחרו לעסוק בתחום הזה והקימו לעצמם את מסגרות עבודתם.

היה חשוב ללמוד על השואה. כדאי שכולם יבקרו במחנות ריכוז לשעבר כדי להבין, מה קרה שם. בתור ערבי ביקור במחנה העבודה לשעבר תרם לי הרבה והיה מאוד משמעות עבורי.

תמר הודתה לחנה תדהר ולאתי פסי שאפשרו לה לצאת עם המשלחת. המשלחת הייתה רב-גונית (הטרוגנית). ערבים, יהודים, גברים ונשים בגלאים שונים. לא היה פשוט להסתדר עם הגישות, העמדות והרגשות של כולם. אבל בסך הכול המשלחת היוותה יחידה מגובשת שבתוכה האנשים מנהלים דיאלוגים שיש להם דעות שונות.

היה מעניין לשמוע מה עבר על תושבי מזרח גרמניה לפני ואחרי איחודה של גרמניה מחדש. היה חשוב לשמוע שגם העם הגרמני סבל במלחמת העולם השנייה. תמיד צריך לשמוע את הצדדים האנושיים של ההיסטוריה.

במשך 15 שנה הוקמה מערכת שלמה של שירותים חברתיים-סוציאליים ע"י יוזמתם של אנשים פרטיים. עבודה זו מתבצעת הרבה פעמים במסגרת קהילות כנסייתיות. כנסיות אלו אינן רוצות להטיף, אלא לתת לכל האנשים מקומות לבלות את הזמן הפנוי ללא הבדל בין אנשים מאמינים ולא מאמינים.

האירוח היה יוצא מהכלל טוב. כל בקשותיהנו מולאו. כל השיחות והמפגשים הוכנו היטב. הרגשנו רצויים בכל מקום. מרגש מאוד היה טקס הזיכרון המשותף באנדרטה לקורבנות השואה בעיר שטאלסונד.

שאהין - אני מסכים לכל מילה שנאמרה עד כה. בקרתי בגרמניה בפעם השלישית, אבל בפעם ראשונה כחבר משלחת.

בתוך המשלחת נוצרו קשרים טובים מאוד. כדאי להביא את כל היהודים ואת כל הערבים מישראל לגרמניה כדי לנהל שם את הדיאלוג ביניהם. כל חברי המשלחת קבלו איש את רעיהו עם השוני שיש בתוכו. אני מצאתי חברים לחיים.

בתור דרוזי ערבי גדלתי עם תרבות הזיכרון הישראלי לשואה. למעשה ציפיתי לבקר הפעם במחנה ריכוז לשעבר בגרמניה, אבל ביקרנו במחנה עבודה לשעבר. אומנם מחנה זה מאוד הזכיר מחנה ריכוז, אבל ברצוני להגיע לגרמניה לפחות עוד פעם אחד כדי לבקר במחנה ריכוז לשעבר. מאוד נגע לליבי הכאב על פניהם של חברי המשלחת במסגרת הביקור במחנה העבודה. חשוב שמשלחות ישראליות מעורבות וגם משלחות של מיעוטים בישראל ערבים כדרוזים יבקרו במקומות בהן קרתה השואה.

ספי – תודתי לחנה תדהר ואתי פסי שאיפשרו לי להצטרף למשלחת. היה טוב שהמשלחת כללה חברי משלחת יותר מבוגרים. חברים אלה יכלו לאזן ולהרגיע כאשר האמוציות היו גבוהות מידי. המתורגמן אריך קוניג הוא איש מיוחד עם סיפור אישי מיוחד. הוא תרגם נפלא עם הרבה שלוה וסבלנות.

אני חושבת שמאוד ריגש את הגרמנים לראות את הרגשות של הישראלים כאשר דנו בנושא השואה. התמודדות משותפת זו עם השואה הייתה חשובה עבור הגרמנים כמו עבור הישראלים. עדיף היה לבקר במחנה ריכוז לשעבר.

לאט לאט הפנימה המשלחת הישראלית את השקט והצניעות הגרמנית. היחסים בתוך המשלחת התפתחו יפה מאוד. הדיונים בינינו לא היו תמיד פשוטים, אבל הם קידמו כל אחד באופן אישי. אתי פסי ידעה לנווט ולגשר בין הישראלים לגרמנים. לקח קצת זמן, אבל הגרמנים הצליחו להבין את ההומור הישראלי. זה גרם לאווירה עוד יותר טובה בקבוצה.

היום אנו נוכחים לדעת בישראל שהמשלה רוצה להפחית את השירותים החברתיים. בגרמניה למדתי שאפשר לתת שירותים אלה בלי התערבות רבה מצד המשלה וזה נתן לי הרבה חומר למחשבה.

עולה – אני נסעתי במסגרת משלחת זו בפעם הראשונה בחיי לחו"ל. זאת הייתה חוויה יגשית יוצאת מגדר הרגיל. הוקסמתי מהמקומות מהשקט, מהחיוך של האנשים, מהנוף ומהסדר. הכול היה לי חדש ומזר לחלוטין למשל לא לעבור בדיקה ביטחונית כאשר נכנסתי לקניון. הרגשתי חופשיה ובטוחה.

רק במסגרת משלחת כזו יכלו להתפתח יחסים כאלה. מאוד התעסקתי בעצמי. כל השיחות בתוך המשלחת היו חשובות ומרגשות. היה חשוב לצאת ביחד עם עמיתים יהודיים לעבודה. דנו על שאלת הזהות/הזהויות. הצגתי את זהותי, קבלתי תגובות ודנו עליה. אולי היה עדיף להתחיל בדיונים אלה בארץ. עד היום נושא זה מעסיק אותי.

במסגרת הביקורים המקצועיים שמתי לב שהיחסים בין עובדי הרווחה למטופלים הצעירים הם יותר של אימא ואבא לילד מאשר נותן השירות למקבל השירות.

לא היה פשוט לחזור למציאות בישראל. כל הרשמים היו מאוד חזקים, מרגשים ושינו אצלי עמדות, גישות ואספקטים בתוך הזהות שלי.

אישית היה לי חשוב ללמוד על השואה. הסיפורים האישיים של קורבנות השואה מכאיבים. אינני יכולה להבין, איך בני אדם יכלו לעשות דבר כזה לבני אדם אחרים. מדובר בכאב, כאב של מיעוט. הסיפורים האישיים של קורבנות השואה הזכירו לי את הכאב שלי.

מסאד – אני מלא תודה על הסיור ועל המפגשים עם הגרמנים ועם חברי המשלחת. נוצרו קשרים אישיים. אני עובד בבית החסד בחיפה וזו עמותה פרטית. במסגרת הסיור ניתנה לי ההזדמנות להכיר את החלק של מזרח גרמניה לשעבר.

חשובה היתה לי ההתמודדות עם נושא השואה. יכולתי להבין את השואה בגרמניה יותר טוב. הבנתי את הכאב האנושי בתור בן אדם. אני חושב שצריך להבין את הכאב של הזולת לפני שאני דורש שיבינו את הכאב שלי.

התירגומים שך אריך קוניג היו חשובים מאוד.

בקושי השתתפתי בדיונים הקבוצתיים על הזהויות בישראל, אבל יכולתי לדבר עם כל חבר וחברה במשלחת באופן אישי על הנושא הזה.

אריך קוניג (מתורגמן) – בהתחלה היה קשה לתרגם משום שאינני מבין הרבה בעבודה סוציאלית ומשום שגישות העבודה והמוסגים המקצועיים בגרמניה ובישראל אינם בדיוק חופפים. היה לי יותר קל לי יותר לתרגם סיורים מודרכים באתרים היסטוריים, תרבותיים ובטבע.

למרות ההטרוגניות של המשלחת היא הופיעה כלפי חוץ כיחידה אחת. ראש המשלחת ידעה איך ללכד את חברי המשלחת. השיתוף פעולה איתה היה נעים ביותר.

בהקשר לשואה – בתור אוסטרי אני בא מהצד של מבצעי השואה. בבית ההורים שלי לא דיברו על השואה. לא היתה שואה, שמעתי בילדותי על חיילים, קרבות וסיפורים קטנים. רק בגיל 20 גיליתי את קורות מלחמת העולם השנייה. פגשתי בשואה רק בהגיעי לישראל. אני נשוי לישראלית שאיבדה את כל משפחתה בשואה. ההתמודדות עם הנושא הזה קשה לי. לכן הביקור במחנה העבודה לשעבר בבארט היה קשה עבודי. הרגשתי שאני איזה חייל SS. בזמן הביקור במחנה העבודה הפנמתי רגשות ומחשבות ו התרכזתי אך ורק בתרגום.

יש לי קשר עם כל המארחים שלנו באמצעות הדו"אל. הם ביצעו בהתלהבות ומכל הלב את התכונת הרב-גונית והמקצועית. אני רוצה להודות להם עבור אירוח לא של 100% אלא של 1000%.

אתי פסי (ראש המשלחת) - מספר פעמים יצאתי בתור ראש משלחת לחו"ל. ולכן משלחת זו הייתה עבורי יוצאת דופן. המשלחת הייתה הטרוגנית, אבל כל חברי המשלחת הם עובדים סוציאליים טיפוליים שמתמודדים יום עם כאב הזולת.

כל חבר וחברה במשלחת היא אישיות בפני עצמה. כל אחד תרם להצלחת המשלחת. בנינו גשרים בין יהודים, ערבים, נוצרים, דרוזים, מוסלמים, נשים וגברים. כולם היו שגרירים ראויים ביותר עבור מדינת ישראל. אריך קוניג עזר מאוד למשלחת ובנה בנוסף גשר בין הישראלים לגרמנים. הוא היה חלק אינטגרלי של המשלחת. נוצרו קשרים חדשים ואישיים בין כל חברי המשלחת והקשרים שהיו קיימים קודם הלכו והתהדקו.

המשלחת הגרמנית הייתה מרשימה ביותר. הכל הוכן בצורה הטובה ביותר. המפגשים והשיחות היו מאוד מעניינות ותרמו המון באופן מקצועי, היה אפשר ללמוד הרבה.

ניהלנו שיחות מקצועיות ואישיות. דברתי עם חברת המשלחת הגרמנית על אימי שהייתה אסירה במחנה העבודה בברט. בבכי מר היא אמרה לי שדוד שלה היה חבר ב-SS. כאבתי את הביקור במחנה בברט, אבל ראיתי על פניה של החברה מגרמניה את הכאב שלה.

העמיתים הגרמניים היו מארחים נפלאים והיה מאוד נעים לשתף פעולה עימם. מפגשים כאלה גורמים לשינויים והם הבסיס לכל שינוי, כי אני מאמינה בבני אדם בהיותם בני א.